

INSTRUKTION

Skapad av Marika Håkander
Godkänd av Regional arbetsgrupp brand

Godkänt datum 2025-06-02
Version 3.0

Gäller för Region Skåne

Gäller fr.o.m 2024-10-15

Checklista - Introduktion brandskydd med bilaga

Jag som har introducerats heter: _____

Introduktion genomförd inom följande lokaler: _____

Datum för genomförd introduktion: _____

När ska jag använda checklistan?

Varje gång du som anställd kommer till en ny arbetsplats.

Varför ska jag gå igenom brandskyddet på min arbetsplats?

För att du ska veta vad som förväntas av dig både i det förebyggande arbetet och i det akuta skedet om olyckan är framme. Med kunskap om lokalernas brandskydd blir du en viktig del av arbetsplatsens systematiska brandskyddsarbete.

Om du uppmärksammar fel och brister i din vardag förväntas du rapportera detta direkt till chef eller brandskyddsombud. Det kan röra sig om en brandrisk såsom en trasig elkabel, en blockerad handbrandsläckare eller att någon blockerat en utrymningsväg.

Så här använder du checklistan

Kontrollpunkterna är utformade som påståenden där ifyllt kryss innebär att du håller med om påståendet.

Rapportera genomförandet till din chef och spara enligt lokal rutin.

Behöver du stöd?

Ta hjälp av brandskyddsombud eller använd bilagan på sida 3-9 för mer information om varje kontrollpunkt.

1. Jag vet hur jag ska agera enligt enhetens lokala nödlägesplan vid brand☐

- Hur hittar och om möjligt släcker vi snabbast branden?
- Om vi inte lyckas släcka branden, vart evakuerar vi någonstans?
Vilka utrymningsvägar finns? Behöver vi medföra särskild utrustning, gasflaskor eller medicin?
- Hur agerar vi om det brinner i närliggande verksamhet?
- Om kallelsesystem och brandinformationstablå finns hur reagerar dessa vid brand? Hur återställs kallelsesystemet?
- Larma 112
- Eventuell larmning av interna funktioner?
- Om åtgärdskort används, var är de placerade och hur och när ska de användas?

2. Jag känner till enhetens brandskyddsorganisation☐

- Chefens ansvar
- Om det finns brandskyddsombud vem/vilka är dessa och vad har de för uppgifter
- Vilket ansvar har varje enskild medarbetare?

3. Jag känner till placeringen och användningen av nedanstående, där det förekommer☐

- Utrymningsplan
- Brandcell
- Brandlarmstryckknappar
- Mötesplats räddningstjänsten
- Relativt säker plats eller återsamlingsplats
- Släckutrustning
- Utrymningsvägar
- Evakueringshjälpmedel

4. Jag känner till vilka brandrisker som finns☐

- Trasiga elkablar
- Elektrisk utrustning
- Anlagd brand
- Brandfarlig vara
- Gasflaskor (tryckkärl)
- Litiumjonbatterier
- Rökkur, där det förekommer

5. Jag känner till vilka de obligatoriska utbildningarna är och hur jag anmäler mig☐

- GBU 1, GBU 2, GBU 3
 - Anmälan i Lärportalen
-

Bilaga – Stöd vid introduktion brandskydd

Denna bilaga används som stöd vid introduktion av brandskydd enligt ”Checklista - Introduktion brandskydd”.

1. Jag vet hur jag ska agera enligt enhetens lokala nödlägesplan vid brand

- Hur hittar och om möjligt släcker vi snabbast branden?

Beroende på lokalernas brandskydd kan det finnas allt ifrån enbart brandvarnare som börjar pipa, precis som hemma, till ett automatiskt brandlarm som eventuellt är kopplat till olika system.

Sinnena såsom syn, lukt och hörsel kan ibland uppfatta brand tidigare än olika larmsystem så lita alltid på dina sinnen och kontrollera orsaken om du reagerar på något avvikande.

Där brandinformationstablå finns förväntas du som personal med hjälp av tillhörande orienteringsritning kunna identifiera den detektor eller brandlarmsknapp som aktiverats.

Figur 1. Brandinformationstablå till vänster och del av orienteringsritning till höger.

-
- Om vi inte lyckas släcka branden, vart evakuerar vi någonstans? Vilka utrymningsvägar finns? Behöver vi medföra särskild utrustning, gasflaskor eller medicin?

På sjukhus är den primära utrymningsstrategin att evakuera till närliggande brandcell. Dess placering ska i normalfallet framgå av utrymningsplanen där lokalerna märkts ut som ”relativt säker plats”.

Utanför sjukhusområdena, inom exempelvis vårdcentraler och administrationsbyggnader sker ofta utrymning till en återsamlingsplats placerad utomhus. Dess placering anges på utrymningsplanen.

På utrymningsplanerna anges utrymningsvägarna med gröna pilar eller streck.

Vid evakuering kan viss utrustning eller läkemedel behöva medföras för att upprätthålla säker vård. Det kan exempelvis röra sig om syrgasflaskor eller medicinteknisk utrustning.

-
- Hur agerar vi om det brinner i närliggande verksamhet?

Om det brinner i närliggande lokaler kan personal behöva skickas till den drabbade verksamheten. Väl där tar de kontakt med person som har arbetsledande funktion exempelvis genom att bära reflexväst för att få mer information.

Egen verksamhet kan behöva förbereda sig för eventuellt mottagande enligt nödlägesplan.

-
- Om kallelsesignalsystem och brandinformationstablå finns hur reagerar dessa vid brand? Hur återställs kallelsesystemet?

Figur 2. Skylt på kallelsesignalsystem till vänster och återställningsknapp till höger.

Där det förekommer kallelsesignalsystem är detta kopplat till brandlarmet. Vid brand kommer text upp som information på skyltarna.

Om endast kallelsesignalsystemet larmar medan det är tyst i brandlarmsklockorna, har brand detekterats i närliggande verksamhet. Om både kallelsesignalsystemet och brandlarmsklockorna larmar har brand detekterats inom dina lokaler.

Återställning av kallelsesystemet ansvarar du och dina kollegor för. Om ni inte återställer larmet får ni inga nya patientlarm. Återställningsknappen är ofta placerad på central plats, exempelvis i receptionen.

-
- Larma 112

Oavsett om larmet automatiskt skickas vidare till SOS eller inte, ska en person från drabbad verksamhet ta reda på vad som hänt och därefter ringa 112. Räddningstjänsten kan då prioritera sina resurser och förbereda sig.

-
- Eventuell larmning av interna funktioner?

Beroende på lokala rutiner kan exempelvis väktare via (046-1)75000 larmas eller DASSK.

- Om åtgärds kort används, var är de placerade och hur och när ska de användas?

Åtgärds kort används inom många verksamheter för att fördela uppgifter i samband med ett brandtillbud. Dess placering varierar men är ofta centralt placerade.

Figur 3. Åtgärds kort placerade i plastficka, hängandes nyckelband samt i ryggsäck.

2. Jag känner till enhetens brandskyddsorganisation

- Chefens ansvar

Chefen har alltid huvudansvaret för brandskyddet på arbetsplatsen.

- Om det finns brandskyddsombud vem/vilka är dessa och vad har de för uppgifter?

Brandskyddsombudet utför uppgifter som åligger chefer. Det kan exempelvis vara att uppdatera nödlägesplaner, introducera nya medarbetare, planera/boka brandövning, genomföra egenkontroller på brandskyddet och uppdatera dokumentation kopplat till det systematiska brandskyddsarbetet.

- Vilket ansvar har varje enskild medarbetare?

Enskilda medarbetare ansvarar för att

- vara väl insatt i verksamhetens nödlägesplaner och vad som förväntas av hen vid brand i lokalerna
- rapportera fel och brister i brandskyddet till brandskyddsombud eller närmsta chef.

3. Jag känner till placeringen och användningen av nedanstående, där det förekommer

- Utrymningsplan

Utrymningsplanen visar flera viktiga saker om lokalernas brandskydd. Informationen kan variera men innehåller normalt utrymningsvägar, brandceller, släckutrustning (brandsläckare/brandfilt), relativt säker plats (används av verksamheter där personer inte kan evakuera själva och därmed evakueras av personal till närliggande lokaler, exempelvis vårdavdelningar) och återsamlingsplats (används inom verksamheter där personer själva evakuerar ut utomhus vid brand, exempelvis från administrativa lokaler).

Figur 4. Utrymningsplan

- Brandcell

Brandcellernas placering och omfattning framgår av utrymningsplanen. För en vårdcentral kan det vara en enda stor brandcell medan en avdelning på ett sjukhus kan bestå av flera brandceller.

Branddörrarna utgör passage mellan två brandceller och stängs automatiskt vid en brand. För att branddörren ska fungera får den inte blockeras. En branddörr får endast ställas upp med magnetkontakt eller free-swing-dörrstängare kopplat till brandlarmet. Branddörren kan ofta stängas manuellt genom att trycka på en knapp märkt ”dörrstängning” på väggen.

- Brandlarmstryckknappar

Brandlarmstryckknapparna är röda med texten brandlarm. Dess placering framgår av utrymningsplanen. De kan användas för att manuellt aktivera brandlarmet och skicka signal till räddningstjänsten om detektorerna inte hunnit reagera.

Figur 5. Brandlarmstryckknapp

- Mötesplats räddningstjänsten

För att räddningstjänsten så snabbt som möjligt ska kunna påbörja släckningen av branden är det bra om de kan mötas upp av personal som vet vad som har hänt. Mötesplatsen är ofta i närheten av en entré vid brandförvarstablån.

- Relativt säker plats eller återsamlingsplats

”Relativt säker plats” är en plats inom byggnaden i en annan brandcell. Dess placering framgår av utrymningsplanen som en blå eller grön yta. Relativt säker plats kan utgöras av en närliggande avdelning/mottagning dit verksamheten kan evakueras i händelse av exempelvis brand. Kontrollera att du har behörighet på ditt RS-kort så att du kan nå relativt säker plats om det är aktuellt för verksamheten.

På utrymningsplanerna anges alltid återsamlingsplats vilket är en samlingsplats utomhus. Detta tillämpas inom verksamheter där personal och patienter kan utrymma ut utomhus utan att patientsäkerheten påverkas. Återsamlingsplats används främst i lokaler såsom vårdcentraler och administrationsbyggnader.

- Släckutrustning

Placeringen av släckutrustningen ska framgå av utrymningsplanen. För att använda brandsläckaren rycks sprinten bort, slangen riktas mot branden och det övre handtaget trycks ner i botten. En brandfilt läggs på en person från huvudet och ner mot tårna. Mot föremål gäller samma princip. Där det förekommer inomhusbrandpost ("brandslangar") används den genom att kranen inne i skåpet öppnas, slangen rullas ut och kranen längst ut på munstycket vrids om.

Figur 6. Skylt som visar brandsläckare till vänster och "annan brandskyddsutrustning" såsom brandfilt till höger.

- Utrymningsvägar

Utrymningsvägar är markerade med vägledande markeringar. Dessa markeringar kan vara efterlyssande eller belysta/genomlysta. Det är viktigt att utrymningsvägarna aldrig blockeras. Om materiel ska placeras i korridorer bör de vara placerade på samma sida av korridoren.

Figur 7. Skylt som visar placering av utrymningsväg.

- Evakueringshjälpmedel

För evakuering av patienter kan olika hjälpmedel användas. Det kan exempelvis vara evakueringsmadrasser, evakueringslakan, evakueringsbårar eller sängar.

4. Jag känner till vilka brandrisker som finns

- Trasiga elkablar

Elkablar ska vara hela och kontakter ska sitta fast utan att glappa.

- Elektrisk utrustning

Laddning av elektronisk utrustning får endast ske på avsedd plats. Vanliga orsaker till räddningstjänstens utryckningar är mikrovågsugnar (popcornpoppning) och brödrostar. Elektrisk utrustning såsom vattenkokare och kaffebyggare ska vara anslutna till timers.

Figur 8. Timerknapp.

- Anlagd brand

Genom att undvika att placera brännbart material i korridorer, trapphus med mera minskar mängden materiel som kan brinna och därmed också risken för anlagd brand.

- Brandfarlig vara

Ta reda på var brandfarlig vara förvaras i din verksamhet, hur mycket brandfarlig vara som får stå framme, hur spill hanteras och vem du vänder dig till för mer information om brandfarlig vara.

Figur 9. Skylt som visar var brandfarliga ämnen/varor finns placerade.

- Gasflaskor (tryckkärl)

Ta reda på var och hur gasflaskor förvaras och hur de ska hanteras i händelse av brand.

Figur 10. Skylt som visar var gaser under tryck finns placerade.

- Litiumjonbatterier

Får endast hanteras (förvaras och laddas) enligt regionens riktlinjer.

Inom kritisk verksamhet är alla batterier till elfordon förbjudna. Privata cykelbatterier får förvaras på brandsäkra platser såsom särskilt utpekade omklädningsrum eller förråd.

Prata med din chef om du har frågor.

-
- Rökkur, där det förkommer

Rökning är hänvisat till anvisade platser, i övrigt förbjudet.

5. Jag känner till vilka de obligatoriska utbildningarna är och hur jag anmäler mig

- GBU 1

Interaktiv webbutbildning, ska genomföras vartannat år.

-
- GBU 2

Praktisk släckövning, ska genomföras vart femte år.

-
- GBU 3

Interaktiv webbutbildning för de som i yrket hanterar brandfarlig vara, ska genomföras vartannat år.

-
- Anmälan i Lärportalen

Anmälan sker av enskild medarbetare eller chef i Lärportalen.
